

Je bent jong en je wilt ... wat?

Over hoogbegaafde kinderen is inmiddels heel wat bekend. Over hoogbegaafde volwassenen begint de laatste jaren wat meer bekend te worden. We hebben gemerkt dat er voor hoogbegaafde jongvolwassenen vaak nog weinig informatie beschikbaar is. We bedoelen dan de groep na de middelbareschool-leeftijd, zowel degenen die studeren als degenen die meteen zijn gaan werken. In dit leaflet bespreken we enkele thema's en vragen die bij deze groep leven en geven we aan waar je verdere informatie kunt vinden.

Kiezen van een studie of opleiding

Sommige hoogbegaafde jongeren weten al heel lang wat ze willen gaan studeren, maar er zijn er ook die aan het eind van de middelbare school nog geen idee hebben. Redenen kunnen zijn: je kunt wel heel veel, maar waar ligt je passie nu echt? Of je vraagt je af hoe je zeker kunt weten of je de beste keuze maakt. Misschien denk je meer aan wat je ouders voor jou zouden willen dan aan wat je zelf wilt. Of je denkt in de richting van wat mogelijk en makkelijk is – bijv. een opleiding dichtbij, of één waar je vrienden naartoe gaan – terwijl dat niet hoeft te zijn wat je het beste bij je past. Een oorzaak van keuzeproblemen waaraan niet zo vaak wordt gedacht, heeft te maken met de manier waarop mensen leren. Hoogbegaafden blijken vooral behoefte te hebben aan inzicht en verdieping. Het leren van rijtjes vinden ze vaak lastig, terwijl ze wel graag leren op basis van inzicht. Er zijn nogal wat opleidingen waar je in het begin vooral veel feitenkennis moet inprenten. Als je gewend was dat kennis je altijd zonder veel moeite kwam 'aanwaaien', kan dat flink tegenvallen. Inzicht in je eigen voorkeursleerstijl kan helpen bij het kiezen van een geschikte opleiding en het beter gaan leren.

Vriendschappen

Voor hoogbegaafden kan het moeilijk zijn om vrienden te vinden met wie ze op hun eigen ontwikkelingsniveau kunnen praten. Toch is dat wel van groot belang! De kans om mensen te vinden die bij je passen is het grootst bij activiteiten die jij zelf leuk en interessant vindt. Mensa, de vereniging voor mensen met een hoge algemene intelligentie, heeft een actieve jongerengroep en speciale interessegroepen (zie www.mensa.nl). Het IHBV organiseert regelmatig HB-Café's in verschillende plaatsen. Aanmelden bij een studentenvereniging kan ook een goed idee zijn, al moet je je realiseren dat het daar niet allemaal hoogbegaafden zijn.

Kiezen van werk

Wanneer je al baantjes hebt gehad naast je school of je studie, dan heb je al ervaringen opgedaan met werkinhoud en met relaties met collega's en leidinggevenden. Die ervaringen kunnen je helpen om erachter te komen wat voor jou een geschikte werkplek kan zijn. Er zijn hierin geen standaard adviezen te geven. We weten wel dat veel hoogbegaafden behoefte hebben aan werk dat hen uitdaagt om hun talenten te gebruiken, en dat ze graag op een autonome manier hun taken willen uitvoeren. Dan kan het een hele uitdaging zijn om te functioneren binnen een hiërarchische organisatie. Sommige hoogbegaafden zijn liever werkzaam als freelancer of zelfstandig ondernemer. Een combinatie van dienstverband en freelance werk pakt soms ook gunstig uit.

Aanbevelingen

- Het boek 'Hoogbegaafde pubers onderweg naar hun toekomst' van Janneke Breedijk en Noks Nauta bevat verhalen van elf hoogbegaafde pubers, plus informatie over hoe je kunt omgaan met je talenten en eventuele (keuze-) problemen.
- Een ander interessant boek is 'Beken(d) talent' van Danielle Krekels, over KernTalentanalyse; dit kan je helpen om meer inzicht te krijgen in waar je aard, potentie en intrinsieke motivatie ligt.
- Ga naar de open dagen van opleidingen die je overweegt. Je kunt dan praten met mensen van die opleiding en de sfeer proeven.
- Sommige hoogbegaafden hebben meer aan een algemenere basisopleiding, zoals een aantal hogescholen en enkele University Colleges die bieden. Je kunt een specifiekere keuze dan een poos uitstellen.
- Soms kan het je helpen om een adviseur voor studietoelagen en beroepskeuze te raadplegen. Zoek dan wel iemand die ervaring heeft met hoogbegaafden en vraag dit na bij de afspraak en/of de intake.
- Als je hulp zoekt vanwege psychische problemen, bedenk dan dat die bij hoogbegaafden vaak te maken hebben met het een uitzondering zijn. Ga daarom in eerste instantie naar een coach of counselor die je kan helpen daarmee om te gaan en denk niet direct aan een psychotherapeut of psychiater.
- Er zijn steeds meer coaches die gespecialiseerd zijn in hoogbegaafdheid. Op de website van het IHBV vind je onder 'hulpverleners' een actuele lijst met onder meer deze coaches en hun specialismen.
- Bedenk dat het niet zo heel erg is om een keer te switchen van opleiding. De verwachting dat de studie die je kiest naadloos aansluit op jouw interesses en behoeften komt vaak niet uit, omdat er in elke studie minder interessante vakken zijn. I.v.m. studiefinanciering kun je het beste direct na het halen van de propedeuse switchen of pas na de bachelor.
- Op HB-Forum.nl is een zeer actieve club jongeren. Daar kun je (anoniem als je wilt) andere hoogbegaafden ontmoeten, vragen stellen, discussiëren en oproepen plaatsen. Ook staan er aankondigingen voor activiteiten en bijeenkomsten.
- Wanneer je in werk of bijbaantjes conflicten had met leidinggevenden, zorg er dan voor dat je inzicht krijgt in hoe die zijn ontstaan en jouw rol daarin. Als je er niet uitkomt met je leidinggevende, kun je ook feedback vragen aan studiegenoten of vrienden met ervaring op dit gebied.